LIÊN MINH HỢP TÁC XÃ TỈNH QUẢNG NGÃI	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 624 /BC-LMHTX	*Quảng Ngãi, ngày 04 tháng 11 năm 2024*

BÁO CÁO
Rà soát, đánh giá việc thực hiện Thông tư số 01/2020/TT-BKHĐT về hướng dẫn phân loại và đánh giá hợp tác xã

Theo đề nghị của Sở Kế hoạch và Đầu tư tỉnh tại Công văn số 1980/SKHĐT-KTN ngày 22/10/2024 về việc rà soát, đánh giá việc thực hiện Thông tư số 01/2020/TT-BKHĐT về hướng dẫn phân loại và đánh giá hợp tác xã; Thường trực Liên minh Hợp tác xã tỉnh Quảng Ngãi xây dựng Báo cáo rà soát, đánh giá việc thực hiện Thông tư số 01/2020/TT-BKHĐT về hướng dẫn phân loại và đánh giá hợp tác xã, như sau:

I. TÌNH HÌNH THỰC HIỆN THÔNG TƯ SỐ 01/2020/TT-BKHĐT HƯỚNG DẪN PHÂN LOẠI VÀ ĐÁNH GIÁ HỢP TÁC XÃ

1. Tình hình thực hiện

1.1. Về tình hình phát triển hợp tác xã (HTX)

- Ước thực hiện cả năm 2024: toàn tỉnh có 320 HTX (bao gồm Quỹ tín dụng nhân dân (TDND); trong đó, có 304 HTX đang hoạt động, 16 HTX ngừng hoạt động.

- Trong năm 2024, số HTX thành lập mới đạt 30 HTX (kế hoạch tỉnh giao là thành lập mới 16 HTX, đạt 187,5 % so với kế hoạch giao).

- Số HTX giải thể trong năm là 04 HTX (do sáp nhập các HTX thành HTX mới).

- Tổng số thành viên HTX có khoảng 292.000 thành viên.

- Tổng số lao động làm việc thường xuyên trong HTX ước đạt 3.814 lao động, trong đó, số cán bộ quản lý HTX là 2.087 người.

- Tỷ lệ cán bộ đã qua đào tạo, có trình độ cao đẳng, đại học, sau đại học cũng tăng hơn so với trước. Đến nay, trình độ sơ, trung cấp chiếm khoảng 39% (813 người); trình độ cao đẳng, đại học trở lên chiếm khoảng 19,2% (hơn 400 người).

- Doanh thu bình quân của các HTX đạt 2.100 triệu đồng, lợi nhuận trước thuế của HTX bình quân đạt 120 triệu đồng, thu nhập bình quân của thành viên các HTX đạt 62 triệu đồng/người-năm, thu nhập của người lao động bình quân 56 triệu đồng/người-năm.

1.2. Tình hình thực hiện

- Đa số các HTX đều tuân thủ, gửi Bảng đánh giá hàng năm theo quy định, tuy nhiên thời gian hoàn thành còn chậm trễ.

- Hàng năm, Liên minh Hợp tác xã tỉnh có văn bản hướng dẫn, đôn đốc các HTX (thông qua các Cụm thi đua khối kinh tế tập thể) để đánh giá, xếp loại theo Thông tư số 01/2020/TT-BKHĐT.

- Chất lượng của việc HTX tự đánh giá, xếp loại cơ bản đúng theo thực tế.

- Trên cơ sở đánh giá, xếp loại của HTX, hàng năm Liên minh Hợp tác xã tỉnh tổng hợp kết quả đánh giá HTX theo đúng quy định của Điều 9 Thông tư số 01/2020/TT-BKHĐT.

- Các khó khăn, vướng mắc khi thực hiện:

+ Việc HTX nông nghiệp phải đồng thời thực hiện quy định tại Thông tư số 01/2020/TT-BKHĐT của Bộ Kế hoạch và Đầu tư và Thông tư số 09/2017/TT-BNNPTNT ngày 17/4/2017 của Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp - Phát triển nông thôn gây tốn kém, lãng phí về thời gian, công sức.

+ Các HTX còn lúng túng trong việc tự đánh giá, xếp loại theo các tiêu chí.

+ Một số HTX còn chậm trễ trong việc đánh giá, xếp loại dẫn đến việc tổng hợp còn nhiều khó khăn.

2. Rà soát Thông tư số 01/2020/TT-BKHĐT

- Qua rà soát Thông tư số 01/2020/TT-BKHĐT, với các nội dung tiêu chí đánh giá, xếp loại vẫn còn phù hợp so với Quy định pháp luật hiện hành.

- Tuy nhiên, vẫn còn một số tiêu chí chưa chưa phù hợp với thực tiễn như sau:

+ Tiêu chí về quy mô và số lượng thành viên: Một số HTX tuy có số lượng thành viên ít nhưng lại hoạt động hiệu quả, vì vậy, tiêu chí này cần linh hoạt hơn để phản ánh đúng thực tế.

+ Tiêu chí về vốn điều lệ và tài sản: Với một số HTX, đặc biệt ở vùng sâu, vùng xa, số vốn ban đầu có thể thấp nhưng họ vẫn duy trì hoạt động hiệu quả. Việc áp dụng tiêu chí này cần kết hợp với các tiêu chí khác để đảm bảo đánh giá toàn diện.

+ Tiêu chí về doanh thu và thu nhập bình quân của thành viên: Tiêu chí này phù hợp hơn với các HTX hoạt động trong lĩnh vực sản xuất và kinh doanh dịch vụ. Với các HTX phi lợi nhuận hoặc mang tính xã hội cao, tiêu chí này cần điều chỉnh cho phù hợp với thực tế.

+ Tiêu chí về trình độ quản lý, điều hành: Thực tế cho thấy nhiều HTX nhỏ thiếu đội ngũ quản lý chuyên nghiệp. Tiêu chí này có thể chưa phù hợp với các HTX mới thành lập, HTX ở khu vực đồng bào dân tộc thiểu số, điều kiện còn khó khăn.

II. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Mặt tích cực trong việc áp dụng Thông tư số 01/2020/TT-BKHĐT

- Chuẩn hóa hệ thống đánh giá: Thông tư cung cấp tiêu chí và phương pháp đánh giá rõ ràng, giúp chuẩn hóa quy trình đánh giá HTX trên toàn tỉnh.

Điều này giúp việc đánh giá được minh bạch và nhất quán, từ đó nâng cao tính công bằng và chính xác.

- Tạo động lực phát triển: Các HTX có hệ thống tiêu chí rõ ràng để hướng đến, từ đó có thể cải thiện hoạt động và tăng cường quản lý. Các HTX yếu có thể thấy rõ điểm cần cải thiện, trong khi các HTX mạnh sẽ có động lực để tiếp tục duy trì hoặc nâng cao vị thế của mình.

- Hỗ trợ định hướng cho chính sách phát triển: Các kết quả từ việc phân loại và đánh giá sẽ là cơ sở để các cơ quan quản lý xây dựng và thực thi các chính sách hỗ trợ phù hợp, từ chính sách tài chính, kỹ thuật, đến hỗ trợ nguồn lực con người và đào tạo.

- Thu hút vốn và hỗ trợ từ bên ngoài: Với hệ thống đánh giá rõ ràng và minh bạch, các nhà đầu tư và tổ chức tài chính có thể an tâm hơn khi hợp tác hoặc đầu tư vào các HTX có kết quả tốt, từ đó thu hút thêm nguồn lực cho các HTX phát triển.

- Cải thiện chất lượng dịch vụ và sản phẩm: Nhờ vào việc phân loại và đánh giá, các HTX có thể nâng cao chất lượng sản phẩm, dịch vụ và năng lực cạnh tranh trên thị trường, đáp ứng tốt hơn nhu cầu của thành viên và khách hàng.

2. Tồn tại, khó khăn và vướng mắc

- Khó khăn trong thu thập dữ liệu: Việc thu thập dữ liệu đầy đủ, chính xác từ các HTX gặp nhiều trở ngại, đặc biệt với những HTX ở khu vực nông thôn, vùng sâu, vùng xa. Điều này làm hạn chế khả năng đánh giá chính xác và kịp thời.

- Đa dạng về quy mô và lĩnh vực hoạt động: Các HTX có quy mô, loại hình, và lĩnh vực hoạt động rất khác nhau, từ nông nghiệp đến công nghiệp, dịch vụ. Việc áp dụng một bộ tiêu chí chung có thể không phản ánh đúng đặc thù hoạt động của từng loại HTX, làm cho việc phân loại không thực sự phù hợp với thực tiễn.

- Thiếu nguồn lực thực hiện: Để thực hiện đúng hướng dẫn của Thông tư đòi hỏi đội ngũ cán bộ có chuyên môn và kỹ năng đánh giá, song nguồn lực nhân sự còn hạn chế. Điều này gây ra khó khăn cho việc triển khai, giám sát và báo cáo.

- Khả năng tiếp nhận và triển khai của các HTX còn hạn chế: Nhiều HTX, đặc biệt là các HTX nhỏ và trung bình, gặp khó khăn trong việc hiểu và áp dụng tiêu chí đánh giá do hạn chế về trình độ quản lý và nguồn lực. Điều này dẫn đến tình trạng một số HTX không thể tự đánh giá chính xác hoặc không tuân thủ đầy đủ các yêu cầu.

- Sự thiếu linh hoạt trong tiêu chí đánh giá: Một số tiêu chí đánh giá trong Thông tư mang tính cứng nhắc, thiếu tính linh hoạt trong việc áp dụng cho các HTX có đặc thù riêng. Điều này khiến các HTX gặp khó khăn trong việc đáp ứng tiêu chí hoặc đạt kết quả không phản ánh đúng năng lực thực tế của họ.

- Hạn chế trong hỗ trợ kỹ thuật và tài chính: Việc đánh giá HTX theo các tiêu chí của Thông tư là cần thiết, nhưng sự hỗ trợ về kỹ thuật và tài chính từ cơ quan quản lý đôi khi chưa đủ mạnh để giúp các HTX cải thiện điểm yếu và phát triển.

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

1. Sự cần thiết ban hành bộ tiêu chí đánh giá hiệu quả HTX

a) Giai đoạn 2024 - 2025

Phương án 2: Sửa đổi một số tiêu chí đánh giá hợp tác xã tại Thông tư số 01/2020/TT-BKHĐT cho phù hợp với Luật Hợp tác xã năm 2023 và các văn bản liên quan.

b) Giai đoạn từ năm 2026 trở đi (sau khi các chính sách của Nhà nước giai đoạn 2021 - 2025 kết thúc)

- Phương án 2: Đề xuất Bộ Kế hoạch và Đầu tư ban hành bộ tiêu chí đánh giá hợp tác xã cho tất cả các ngành, lĩnh vực *(các Bộ, ngành khác không ban hành Thông tư riêng)*.

Trên đây là Báo cáo rà soát, đánh giá việc thực hiện Thông tư số 01/2020/TT-BKHĐT về hướng dẫn phân loại và đánh giá Hợp tác xã.

Thường trực Liên minh Hợp tác xã tỉnh kính báo cáo./.

Nơi nhận:
- UBND tỉnh (báo cáo);
- Sở Kế hoạch và Đầu tư;
- LMHTX: các PCT, các phòng, đơn vị trực thuộc;
- Lưu VT.

TM. THƯỜNG TRỰC
PHÓ CHỦ TỊCH

Hồ Quý Nhân